

(ร่าง)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
ภายใต้กรอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์
(หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. ๒๕๖๒

เอกสารแนบท้าย

ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์
(หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. ๒๕๖๒

(สภาการสาธารณสุขชุมชน รับรองเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒)
มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี)

๑. ชื่อสาขา สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์มีหลายกลุ่มสาขาซึ่งเป็นไปตามขอบข่ายของศาสตร์ โดยสถาบันการศึกษาสามารถจัดทำรายละเอียดหลักสูตรและมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตลอดจนจัดการศึกษาเป็นกลุ่มสาขาได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใน มคอ. ๑ ตามบริบทและศักยภาพของสถาบัน กลุ่มสาขาต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

- ๑.๑ สาขาการสาธารณสุขชุมชน
- ๑.๒ สาขาการส่งเสริมสุขภาพ
- ๑.๓ สาขาวิทยาการระบาด
- ๑.๔ สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- ๑.๕ สาขาอนามัยสิ่งแวดล้อม
- ๑.๖ สาขาการจัดการระบบสาธารณสุข
- ๑.๗ สาขาทางสาธารณสุขชุมชนอื่น ๆ ที่อาจมีเพิ่มเติมในอนาคต

รายละเอียด กลุ่มสาขา ตัวอย่างสาขาและตัวอย่างข้อเสนอสาระความรู้สาขา
ดูที่เอกสารแนบท้าย มคอ. ๑ สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

๒. ชื่อปริญญาและวิชาเอก

การระบุชื่อปริญญาให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๓ สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้วให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณีที่ปริญญาใดยังมีได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกาหรือสถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. ๒๕๕๙

๓. ลักษณะของสาขา

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์เป็นศาสตร์วิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนว่าด้วยการกระทำต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การควบคุมโรค การตรวจประเมินและการบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย การฟื้นฟูสภาพ การอาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยในชุมชน ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่เน้นการสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพ การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์จึงมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ที่มีความรู้ทักษะและสมรรถนะทางวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน เป็นผู้ยึดมั่นในค่านิยม อุทิศคุณธรรมและมีจิตวิญญาณการเป็นนักสาธารณสุข เพื่อยกระดับคุณภาพของบัณฑิตให้มีคุณภาพนำไปสู่การสร้างกำลังคนของชาติ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาคนและสังคมไทยที่มีความพร้อมทางสุขภาพ กาย สุขภาพจิต ใจ สติปัญญา และทักษะศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณธรรมจริยธรรม โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตร่วมกับสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ลักษณะของหลักสูตร สาธารณสุขศาสตร์ (มคอ. ๑) ฉบับนี้ จึงจัดทำขึ้นโดยอ้างอิงงานวิจัยในอดีตที่พบว่ามีความเข้าใจของ โครงสร้างรายวิชา รวมทั้งอ้างอิงงานวิจัยจากบทเรียนการผลิตนักสาธารณสุขของประเทศต่าง ๆ ในสากลที่มีความก้าวหน้าในการผลิตบัณฑิตวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ตลอดจนการระดมความคิดและประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาองค์ความรู้สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ของประเทศ ซึ่งการจัดทำหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์นี้อยู่ภายใต้หลักการสำคัญ ได้แก่ ๑) แนวคิดของการจัดทำหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์เป็นหลักสูตรบูรณาการ และเป็นหลักสูตรอิงสมรรถนะมากกว่าหลักสูตรอิงเนื้อหา เน้นสมรรถนะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการวิจัยเพื่อ พัฒนานวัตกรรมเพื่อสุขภาพตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ๒) การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรมีความยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของการใช้บัณฑิตในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งความต้องการของผู้เรียนที่จะต้องเป็นแบบอย่างในการดูแลสุขภาพตลอดชีวิต ๓) การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร ได้ให้สถาบันผลิตบัณฑิตสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์มีอิสระในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมตามศักยภาพ อัตลักษณ์ และสภาพบริบทของประเภทสถาบัน โดยยึดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นตามแต่ละกลุ่มสาขาเป็นเป้าหมายร่วม ตลอดจนกำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและสะท้อนอัตลักษณ์ของผู้เรียนและปรัชญาของสถาบัน ๔) การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรรายวิชาที่ทันสมัยตามสากล มีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๕) การส่งเสริมการบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน และ ๖) การส่งเสริมการวางระบบการประกันคุณภาพหลักสูตรที่เข้มข้นเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตร

๔. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๑ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ

๔.๒ เป็นผู้เรียนรู้ ฉลาดรู้ มีปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาสุขภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศ

๔.๓ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการในการพัฒนาสุขภาพ จัดบริการหรือกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสุขภาพของสังคม ตามบริบทของพื้นที่

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

๕.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๕.๑.๑ มีจิตอาสา อดทน มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความเสียสละ รับผิดชอบและซื่อสัตย์ และปฏิบัติตามตามจรรยาบรรณวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน

๕.๑.๒ มีจิตสำนึก ค่านิยม ในการธำรงความโปร่งใสของสังคมและประเทศชาติ ต่อด้านการทุจริตคอร์รัปชันและความไม่ถูกต้อง ไม่ใช่ข้อมูลบิดเบือน หรือการลอกเลียนผลงาน

๕.๑.๓ เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง สร้างสรรค์การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน รักษาความเป็นไทย

๕.๒ ด้านความรู้

๕.๒.๑ มีความรู้ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาสาระด้านวิชาชีพของนักสาธารณสุข ด้านการส่งเสริมสุขภาพ อนามัยชุมชน วิทยาการระบาด อาชีวอนามัยและความปลอดภัย อนามัยสิ่งแวดล้อม บำบัดโรคเบื้องต้น บริหารสาธารณสุข กฎหมายสาธารณสุข และจรรยาบรรณวิชาชีพ

๕.๒.๒ สามารถวิเคราะห์ความรู้ ศึกษาปัญหาทางสุขภาพ เนื้อหาวิชาอย่างถูกต้องและเข้าใจในการบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติจริง

๕.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

๕.๓.๑ คิด ค้นหา วิเคราะห์ข้อเท็จจริง การสืบค้นข้อมูลและประเมินข้อมูล นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน แก้ปัญหาและพัฒนางานได้อย่างสร้างสรรค์

๕.๓.๒ สามารถคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อแสวงหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๕.๓.๓ สามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากหลักฐานเชิงประจักษ์ นวัตกรรมสุขภาพและการบูรณาการข้ามศาสตร์หรือสหวิทยาการในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

๕.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๕.๔.๑ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพสิทธิ ให้เกียรติคนอื่น มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๕.๔.๒ การทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความสามัคคีและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

๕.๔.๓ มีทักษะการเป็นผู้มีภาวะผู้นำและสมาชิก ที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

๕.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การคิดคำนวณเชิงตัวเลข การสื่อสารอย่างเหมาะสมและการใช้เทคโนโลยีสำหรับพัฒนางาน

๕.๕.๑ มีทักษะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การเชื่อมโยง การนำเสนอ ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อเข้าใจองค์ความรู้ หรือปัจจัยกำหนดสุขภาพ

๕.๕.๒ สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สารสนเทศในการสื่อสาร การสืบค้นข้อมูล หรือความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็น

๕.๕.๓ มีทักษะการทำงานวิจัย การพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาพฤติกรรมด้านสุขภาพ ทักษะการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑

๕.๕.๔ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ การสืบค้นข้อมูลหรือความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็น ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์

๕.๖ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

๕.๖.๑ มีทักษะการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน สามารถทำงานแบบสหสาขาวิชาชีพ ทำงานแบบเครือข่ายและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

๕.๖.๒ สามารถปฏิบัติการสาธารณสุขอย่างเป็นองค์รวม เพื่อความปลอดภัยของผู้รับบริการ ภายใต้หลักฐานเชิงประจักษ์ กฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ

๖. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภาการสาธารณสุขชุมชน

๗. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวดและหน่วยกิตรวมทั้งหลักสูตร ดังนี้

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๒) หมวดวิชาเฉพาะ ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต จำแนกเป็นกลุ่มพื้นฐานวิชาชีพและกลุ่มวิชาชีพ โดย

ก) กลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต ประกอบด้วย

(๑) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

(๒) กลุ่มวิชาสาธารณสุข ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

ข) กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ ไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต ประกอบด้วย

(๑) กลุ่มวิชา ๕ กลุ่มวิชา โดยในแต่ละกลุ่มวิชามีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า ๑๐ หน่วยกิต ยกเว้นกลุ่มตรวจประเมิน การบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลช่วยเหลือฟื้นฟูสุขภาพ และการส่งต่อ มีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

(๒) การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามด้านวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า ๑๐ หน่วยกิต (๔๕๐ ชั่วโมง) ทั้งนี้ รวมจำนวนชั่วโมงการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม และการฝึกในรายวิชาภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ชั่วโมง

๓) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

การกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยกลุ่มสาขาต่าง ๆ และมีการออกแบบหลักสูตรที่เน้นภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบในการออกแบบสาระของหลักสูตรต้องมีการศึกษาทบทวนการพัฒนาหลักสูตรจากบทเรียนที่ผ่านมาของประเทศและบทเรียนจากประเทศที่มีความก้าวหน้าในการผลิตนักสาธารณสุขซึ่งต้องมุ่งเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ที่ทันสมัย และมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้ก้าวทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เป็นสมรรถนะหลักในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการทำงานจริง ตลอดจนหล่อหลอมจิตวิญญาณความเป็นนักสาธารณสุข ผ่านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวในการทำงานอย่างเป็นองค์รวมในทุกบริบทโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ จึงต้องอ้างอิงการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระสำคัญแบ่งเป็นหมวดวิชา ดังนี้

๘.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมพร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป การจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๙.๑ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๘.๒ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและกลุ่มวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และมีคุณธรรมจริยธรรม จำแนกได้ดังนี้

(ก) กลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ คือ รายวิชาบังคับพื้นฐานเฉพาะรายวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาชีพและรายวิชาทางวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ได้แก่ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา สำหรับวิทยาศาสตร์สุขภาพ สถิติและชีวสถิติ และกลุ่มวิชาชีพการสาธารณสุข กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา ปรสิติวิทยา และจุลชีววิทยาสาธารณสุข พยาธิวิทยาสาธารณสุข สุขภาพและการสาธารณสุข

(ข) กลุ่มวิชาชีพ คือ รายวิชาเฉพาะสาขาวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ทั้งภาคทฤษฎีการเรียนในห้องปฏิบัติการ และการฝึกภาคปฏิบัติงานทางการสาธารณสุขชุมชน โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการสาธารณสุขที่มีสมรรถนะตามมาตรา ๓ พระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๖ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุม ๕ กลุ่มวิชา ในแต่ละกลุ่มวิชามีหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า ๑๐ หน่วยกิต ยกเว้นกลุ่มตรวจประเมิน การบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลช่วยเหลือฟื้นฟูสภาพ และการส่งต่อ มีหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต ทั้งนี้ กลุ่มวิชาชีพต้องมีหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๕๐ หน่วยกิต ดังนี้

๑) กลุ่มส่งเสริมสุขภาพและอนามัยชุมชน มีเนื้อหาครอบคลุม แนวคิดและทฤษฎีทางด้านการส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์ สุขศึกษา การสื่อสารสุขภาพ การให้คำปรึกษา การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมสุขภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การพัฒนาทักษะชีวิต ความรอบรู้ด้าน

สุขภาพ การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การขึ้นน้ำ สุขภาพจิตชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับระบบสุขภาพชุมชน อนามัยชุมชน ปัจจัยกำหนดสุขภาพด้านสาธารณสุข การวิเคราะห์สถานการณ์และการวินิจฉัยสุขภาพชุมชน การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การพัฒนาระบบสุขภาพ ชุมชน เทคนิคการทำงานในชุมชน การวางแผนโครงการพัฒนา และแก้ไขปัญหาสุขภาพ การปฏิบัติตามแผนการติดตามและการ ประเมินผลอนามัยชุมชน การเป็นนักร้องแบบกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพ

๒) กลุ่มป้องกันโรค ควบคุมโรค ระบาดวิทยา สถิติและการวิจัยทางด้านสาธารณสุข มีเนื้อหาครอบคลุม โรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โรคอุบัติซ้ำ และโรคอุบัติใหม่ อุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรค และปัจจัยที่ทำให้เกิดโรค การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ภาวะคุกคามด้านสุขภาพ หลักสถิติเบื้องต้น การเก็บรวบรวมข้อมูล ความน่าจะเป็น การแจกแจงค่าสถิติของตัวอย่าง การประมาณค่า การทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน การคำนวณขนาดตัวอย่าง สถิติชีพ ดัชนีอนามัย กระบวนการวิจัยและจริยธรรมการวิจัย การเขียนรายงานวิจัย และการนำเสนอผลงานวิจัย ระบาดวิทยา ธรรมชาติการเกิดโรค การวัดทางระบาดวิทยา รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา การกระจายของโรค การเฝ้าระวังโรค การสอบสวนโรค การคัดกรองโรค การวินิจฉัยชุมชน การจัดการภัยพิบัติและสาธารณสุข

๓) กลุ่มตรวจประเมิน การบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลช่วยเหลือฟื้นฟูสุขภาพ และการส่งต่อ มีเนื้อหาครอบคลุม การตรวจประเมินสุขภาพ การบำบัดโรคเบื้องต้น การวางแผนครอบครัว การปฏิบัติหัตถการที่จำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้พ้นจากภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ความพิการและทุพพลภาพ การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบทางด้านสุขภาพ การส่งต่อและการฟื้นฟูสุขภาพ และการฝึกปฏิบัติตามขอบเขตพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนกำหนด

๔) กลุ่มอาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม มีเนื้อหาครอบคลุม งานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมในการทำงานและผลกระทบต่อสุขภาพ อุบัติเหตุและโรคที่เกิดจากการทำงาน การยศาสตร์อาชีพเวชเบื้องต้น หลักการป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพทางสุขภาพของผูประกอบการอาชีพ การควบคุมและป้องกันทางอาชีวอนามัยและความปลอดภัย หน่วยงาน องค์กร มาตรฐานกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย การจัดการน้ำสะอาด การบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล การจัดการมูลฝอย การจัดการสิ่งปฏิกูล และของเสียอันตราย การควบคุมมลพิษทางอากาศ เสียงและความสั่นสะเทือน การสุขาภิบาลอาหาร การสุขาภิบาลอาคารสาธารณะ การควบคุมสัตว์พาหะนำโรค การจัดการเหตุรำคาญ การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม การประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

๕) กลุ่มบริหารสาธารณสุขและกฎหมายสาธารณสุข มีเนื้อหาครอบคลุม การสาธารณสุขทั่วไป การจัดการระบบสุขภาพ การบริหารงานสาธารณสุข หลักประกันสุขภาพ การบริหารทรัพยากรด้านสุขภาพ เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข การวางแผนและนโยบายด้านสุขภาพ การประเมินผลการดำเนินงานด้านสาธารณสุข การพัฒนาคุณภาพงานสาธารณสุข การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ทางสาธารณสุข การจัดการระบบสารสนเทศการสื่อสารด้านสาธารณสุขและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ด้านสุขภาพ มาตรฐานการประกอบวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและสังคม กฎหมายสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกอบวิชาชีพ กฎหมายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการและการปกครองที่เกี่ยวข้อง

ค) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามมาตรา ๓ แห่ง พระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีการฝึกปฏิบัติบูรณาการในหน่วยงาน ชุมชน และ/หรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ การสาธารณสุขชุมชน โดยมีการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามด้านวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า ๑๐ หน่วยกิต (๔๕๐ ชั่วโมง) ทั้งนี้ รวมจำนวนชั่วโมงการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม และการฝึกในรายวิชาภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ชั่วโมง ให้มีสาระของรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มวิชาที่กำหนดไว้เพื่อใช้สอบความรู้ตามข้อบังคับสภาการสาธารณสุข ชุมชนว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบความรู้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ทั้งนี้ ไม่นับรวมรายชั่วโมงการฝึกในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

๘.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง รายวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี

๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน

การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสามารถชี้นำตนเองในการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมเน้นผลลัพธ์เชิงทักษะผู้เรียน กลยุทธ์การเรียนการสอนจะต้อง สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดในรายวิชาและใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายอย่างเหมาะสม

๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดในรายวิชา โดยต้องดำเนินการอย่างเป็น ระบบให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถาบัน เพื่อให้สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างถูกต้อง

๑๐. การทวนสอบสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้มีระบบและกลไกการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ เพื่อยืนยันว่านักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้ทุกด้าน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา สาขาสาธารณสุขศาสตร์ โดยดำเนินการทั้งการทวนสอบระดับรายวิชาและระดับหลักสูตร และกำหนดให้เป็นส่วน หนึ่งของการประกันคุณภาพภายใน

๑๐.๑ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการทวนสอบในระดับรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดย สถาบันการศึกษากำหนดระบบและกลไกในการดำเนินงานเกี่ยวกับการทวนสอบ เพื่อยืนยันว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดหรือที่คาดหวังและให้สถาบันการศึกษาระบุระบบและกลไกการทวนสอบไว้ใน หลักสูตร

๑๐.๒ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

ดำเนินการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทุกด้านตามที่กำหนดในหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตและเป็นการพิสูจน์ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีผลการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าที่กำหนดในหลักสูตร โดยมีการประเมินจากหลายแหล่งและครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ให้สถาบันการศึกษากำหนดระบบและกลไกในการดำเนินงานไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีค่านิยมเจตคติที่ดี และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน และ/หรือเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการคัดเลือกซึ่งสถาบันเป็นผู้กำหนด

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามข้อบังคับแต่ละสถาบัน

๑๒. คณาจารย์ และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีจำนวนและคุณสมบัติตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญา ฉบับที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ฉบับที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๑ คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ฉบับที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันและประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ฉบับที่มีการบังคับใช้ในปัจจุบัน รวมถึงมาตรฐานวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑๒.๑.๑ อาจารย์ประจำ

อาจารย์ประจำ หมายความว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ทั้งนี้ ให้รวมถึงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตร ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่การเรียนการสอนในหลักสูตรและมีคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร ตามที่ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนด

สถาบันการศึกษาต้องจัดอัตราส่วนและสัดส่วนวุฒิการศึกษาของอาจารย์ประจำ ดังนี้

(๑) อัตราส่วนของอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเต็มเวลา (Full Time Equivalence Student : FTES) ไม่เกิน ๑ : ๑๒

(๒) อัตราส่วนของอาจารย์ประจำที่ทำหน้าที่ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อนักศึกษาสัดส่วนวุฒิการศึกษาของผู้สอน ที่ไม่ปฏิบัติงานประจำในขณะที่สอนภาคปฏิบัติต่อนักศึกษา ไม่เกิน ๑ : ๑๐

๑๒.๑.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโททางสาธารณสุขหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการ และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย ๑ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง จำนวน ๕ คน และอย่างน้อย ๓ ใน ๕ คน ต้องมีใบประกอบวิชาชีพ การสาธารณสุขชุมชน ที่ไม่หมดอายุ

๑๒.๑.๓ อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนอาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการในสาขาวิชาสาธารณสุขหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือสาขาอื่นที่สัมพันธ์กัน ตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนด หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

กรณีของอาจารย์พิเศษอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรภายนอก สถาบันอุดมศึกษาก็สามารถดำเนินการได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดแต่ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ตลอดการจัดการเรียนการสอนของรายวิชานั้น ๆ ด้วย โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันการศึกษา และอาจารย์พิเศษฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับอาจารย์พิเศษวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ต้องมีคุณสมบัติตามที่สภาการสาธารณสุขชุมชนกำหนด

๑๒.๒ บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

สถาบันการศึกษาควรมีบุคลากรสนับสนุนที่มีคุณวุฒิและมีความรู้ ความสามารถทักษะด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความจำเป็นและความต้องการของการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการ

๑๓.๑ ทรัพยากรการเรียนการสอน

๑๓.๑.๑ จัดให้มีอาคารสถานที่ศึกษา ที่มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีอาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของนักศึกษา โดยมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และห้องอื่น ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดเรียนการสอน ที่กำหนดในหลักสูตรตามบริบทและศักยภาพของแต่ละสถาบัน

๑๓.๑.๒ จัดให้มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๑๓.๑.๓ มีห้องทำงานที่เหมาะสมและเอื้อต่อการทำงานของอาจารย์และบุคลากร

๑๓.๑.๔ มีตำรา และวารสาร และระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาต้องสามารถเข้าถึงระบบการสืบค้นได้อย่างสะดวกและทุกโอกาส

๑๓.๑.๕ จัดให้มีสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติงานที่เหมาะสม และเอื้ออำนวยต่อการศึกษภาคปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีฝึกงานหรือฝึกภาคสนามของนักศึกษา ต้องสามารถให้ประสบการณ์การเรียนรู้ ตรงตามวัตถุประสงค์ของวิชาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

(๒) กรณีฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาในชุมชนและหรือสถานประกอบการต้องครอบคลุม ลักษณะชุมชนหรือสถานประกอบการที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑๓.๒ การจัดการ

- ๑๓.๒.๑ มีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนการสอนโดยเฉพาะ
- ๑๓.๒.๒ มีการวางแผนความต้องการทรัพยากรการเรียนการสอนทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง
- ๑๓.๒.๓ มีทรัพยากรการเรียนการสอน ทุกประเภทจำนวนเพียงพอ มีการประเมินคุณภาพ และปริมาณของทรัพยากรทุกประเภท และอยู่ในสภาพพร้อมใช้
- ๑๓.๒.๔ มีการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมการเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติทางสาธารณสุขอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา โดยการประเมินคุณภาพของแหล่งฝึกให้ทางสถาบันเป็นผู้กำหนดเอง
- ๑๓.๒.๕ มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์เพื่อการปรับปรุงคุณภาพภายหลังการสิ้นสุดการเรียนการสอนทุกภาคการศึกษา

๑๔. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

- ๑๔.๑ พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนความสำเร็จของมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกด้าน
- ๑๔.๒ พัฒนาความเชี่ยวชาญทางสาธารณสุข ตามกลุ่มสาขาต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง
- ๑๔.๓ พัฒนาทักษะการเขียนตำรา หรือหนังสือ หรือการวิจัย และเผยแพร่ผลงานในระดับชาติ หรือนานาชาติ
- ๑๔.๔ พัฒนาคุณวุฒิให้สูงขึ้น
- ๑๔.๕ พัฒนาเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ หรือระบบเทียบเคียง
- ๑๔.๖ พัฒนาดตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- ๑๔.๗ พัฒนาทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำหรับอาจารย์ใหม่จะต้องมีการพัฒนาสู่บทบาทการเป็นอาจารย์ โดยการปฐมนิเทศ เข้าสู่บทบาทการเป็นอาจารย์และการทำหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันการศึกษา เพื่อให้เป็นอาจารย์ใหม่มีความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลที่ทันสมัยสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ และกลยุทธ์การสอนที่กำหนดในหลักสูตร อาจารย์ใหม่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนทางสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาความเชี่ยวชาญทางสาธารณสุข รวมถึงการพัฒนาบทบาทและจรรยาบรรณอาจารย์ผ่านระบบพี่เลี้ยง หรือระบบที่สถาบันการศึกษากำหนดอย่างเป็นรูปธรรม

๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันการศึกษา สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ต้องสามารถประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้บัณฑิตมีคุณภาพอย่างน้อยตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย ๖ ด้าน คือ

- ๑) การกำกับมาตรฐาน
- ๒) บัณฑิต
- ๓) นักศึกษา
- ๔) อาจารย์
- ๕) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน
- ๖) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๑๕.๑ ดัชนีบ่งชี้การดำเนินงานหลักสูตร

สถาบันการศึกษาสามารถกำหนดดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงานหลักที่แสดงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรในหมวดที่ ๑ - ๖ ดังนี้

- ๑) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐.๐๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร
- ๒) มีรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.๒) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและสอดคล้องกับ มคอ.๑ ทุกประเด็นเป็นอย่างน้อย
- ๓) มีการจัดทำ มคอ.๓ และ มคอ.๔ ที่สอดคล้องกับ มคอ.๒ ให้แล้วเสร็จทุกรายวิชาก่อนเปิดทำการสอนทุกภาคการศึกษา
- ๔) มีการจัดทำ มคอ.๔ หรือ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้สมบูรณ์ทุกรายวิชา
- ๕) มีการจัดทำ มคอ.๗ ภายในกำหนด ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา
- ๖) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่กำหนด มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยร้อยละ ๒๕.๐๐ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา
- ๗) มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่ผ่านมา
- ๘) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคนมีคุณสมบัติครบตามกำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ เป็นอย่างน้อย
- ๙) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศ คำแนะนำ หรือการอบรมด้านการจัดการเรียนการสอน
- ๑๐) อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ๑๑) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการหรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐.๐๐ ต่อปี
- ๑๒) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้ายหรือบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐๐
- ๑๓) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐๐

สถาบันการศึกษาอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามเอกลักษณ์ของสถาบันตนเอง และสถาบันการศึกษาต้องกำหนดตัวบ่งชี้ในแต่ละปี ให้เหมาะสมกับการดำเนินการหลักสูตรของสถาบัน

๑๕.๒ การประเมิน

สถาบันการศึกษาที่จะได้รับรองมาตรฐานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ต้องมีผลการประเมินบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในเกณฑ์ต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษา จึงจะขอรับการประเมินเพื่อเผยแพร่หลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งนี้ เกณฑ์การประเมิน ผ่านในระดับดี ต้องมีการดำเนินงานครบตามข้อ ๑ - ๑๐ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐.๐๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานรวมทั้งระบุไว้ในแต่ละปี

๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์สู่การปฏิบัติ

สถาบันการศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอนหรือปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ควรดำเนินการ ดังนี้

๑๖.๑ พิจารณาความพร้อมและศักยภาพของสถาบันในการบริหารจัดการหลักสูตรในหัวข้อต่าง ๆ ที่ กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

๑๖.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาสาธารณสุขศาสตร์ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย ๕ คน โดยมีอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อย่างน้อย ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งเป็นบุคลากร ภายนอกอย่างน้อย ๒ คน และผู้แทนสภาการสาธารณสุขชุมชน อย่างน้อย ๑ คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ฉบับที่เป็นปัจจุบัน

๑๖.๓ ดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรโดยมีหัวข้อของหลักสูตร อย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.๒ โดยกำหนดผลการเรียนรู้ ที่สอดคล้องหรือเทียบเคียงตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ เป็นหลัก สถาบันอาจเพิ่มเติมผลการเรียนรู้เฉพาะของหลักสูตร ให้เป็นไปตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน

๑๖.๔ ก่อนเปิดดำเนินการสอน ผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบรายวิชาทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓) และ รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.๔) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้อ ตามแบบ มคอ.๓ และ แบบ มคอ.๔ ที่สถาบันกำหนด

๑๖.๕ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผล และการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของแต่ละ รายวิชาในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบรายวิชาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของ รายวิชา และผลการดำเนินงานประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ที่สถาบันกำหนดเมื่อสิ้นสุด ปีการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จัดทำ มคอ.๗ ตามแบบที่สถาบันกำหนด

๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register : TQR)

การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติให้
เป็นไปตามการกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เอกสารแนบท้าย มคอ. ๑ สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

ตารางที่ ๑ รายละเอียด กลุ่มสาขา ตัวอย่างสาขา และตัวอย่างข้อเสนอสาระความรู้สาขา

สาขา	ข้อเสนอสาระความรู้สาขาวิชา
๑.๑ สาขาการสาธารณสุขชุมชน	เป็นกระทำต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การควบคุมโรค การตรวจประเมิน และการบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย การฟื้นฟูสภาพ การอาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อลดความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยในชุมชนโดยนำหลักวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ แต่ไม่รวมถึงการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และการสาธารณสุขอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
๑.๒ สาขาการส่งเสริมสุขภาพ	<p>เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเรียนรู้และดูแลสุขภาพตนเองระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยเป็นนักสร้างเสริมสุขภาพที่มีมาตรฐาน มีจริยธรรมและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มุ่งเน้นที่ความรู้ ทักษะ และ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ด้วยการใช้กลยุทธ์ เทคนิค องค์ความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเหมาะสม</p> <p>เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้บุคคลสามารถจัดการตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อการมีสุขภาพดีของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) สามารถสื่อสารได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายด้วยภาษาที่เข้าใจได้ง่ายจนเกิดแรงจูงใจและการตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อการมีสุขภาพที่ดี ๒) จัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดทักษะชีวิตและทักษะสุขภาพ ๓) มีทักษะในการวางแผนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างมีส่วนร่วมในรูปแบบของข้อตกลง (Social plan change) (เช่น ธรรมนูญสุขภาพ และ health in all policy เป็นต้น) ๔) การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและบริบท

สาขา	ข้อเสนอสาระความรู้สาขาวิชา
๑.๓ วิทยาการระบาด	<p>เป็นแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของการเกิดโรค การวัดทางระบาดวิทยา การกระจายของโรค การเฝ้าระวังและการสอบสวนโรคทางระบาดวิทยา รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา การคัดกรองโรคและการวินิจฉัยชุมชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของการเกิดโรค ๒) การวัดทางระบาดวิทยา การกระจายของโรค ๓) การเฝ้าระวังและการสอบสวนโรคทางระบาดวิทยา ๔) รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา ๕) การคัดกรองโรค ๖) การวินิจฉัยชุมชน <p>รวมถึงการป้องกันและควบคุมโรคและภัยสุขภาพ รวมถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดโรค การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ได้แก่ โรคติดต่อโรคติดเชื้อ โรคเรื้อรัง โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ อุบัติเหตุและการบาดเจ็บ การตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางการสาธารณสุข</p>
๑.๔ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย	<p>เป็นการดูแลสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมในการทำงาน และผลกระทบ อุบัติเหตุและโรคที่เกิดจากการทำงาน ของผู้ประกอบการอาชีพในชุมชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) การระบุปัจจัยเสี่ยงด้านความปลอดภัย และสิ่งคุกคามสุขภาพจากการทำงาน ๒) การประเมินผลปัจจัยเสี่ยงด้านความปลอดภัย และสิ่งคุกคามสุขภาพจากการทำงาน ๓) การป้องกันและควบคุมระบุปัจจัยเสี่ยงด้านความปลอดภัย และสิ่งคุกคามสุขภาพจากการทำงาน

สาขา	ข้อเสนอสาระความรู้สาขาวิชา
๑.๕ อนามัยสิ่งแวดล้อม	<p>เป็นการจัดการน้ำสะอาด การบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล การจัดการมูลฝอยและของเสียอันตราย การควบคุมมลพิษทางอากาศ เสียงและความสั่นสะเทือน การสุขาภิบาลอาหาร การสุขาภิบาลอาคาร สาธารณะ การควบคุมสัตว์พาหะนำโรค การจัดการเหตุรำคาญ การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) การเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๒) การควบคุมมลพิษ สิ่งแวดล้อมและภัยสุขภาพ ๓) การพัฒนาองค์ความรู้ และการสนับสนุนวิชาการทางอนามัยสิ่งแวดล้อม ๔) การบริหารโครงการมลพิษ สิ่งแวดล้อมและภัยสุขภาพ ๕)
๑.๖ การจัดการระบบสาธารณสุข	<p>เป็นกระบวนการในการนำแนวคิด ทฤษฎี ด้านการจัดการระบบสุขภาพ การบริหารงานสาธารณสุข หลักประกันสุขภาพ การบริหารทรัพยากรด้านสุขภาพ เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข ไปวางแผน ดำเนินการ ติดตาม และประเมิน ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ระบบสุขภาพ ๒) การบริหารงานสาธารณสุขและการจัดองค์กร ๓) การบริหารและจัดการเชิงกลยุทธ์ ๔) การบริหารและพัฒนาบุคลากรสุขภาพ ๕) การบริหารการคลังสุขภาพ (Health care financing) ๖) ภาวะผู้นำ (Leadership) ๗) การประเมินผลการดำเนินงานด้านสาธารณสุข ๘) การพัฒนาคุณภาพและการจัดการความเสี่ยง ๙) การจัดการระบบสารสนเทศการสื่อสารด้านสาธารณสุขและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ด้านสุขภาพ ๑๐) กฎหมายสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกอบวิชาชีพ